

บทที่ 3 บทวิเคราะห์

บทวิเคราะห์ผลงานทางศิลปะสามารถช่วยให้เกิดความเข้าใจทั้งต่อผู้สร้างงานและผู้ชมงาน ความเข้าใจนี้ยังนำไปสู่การส่งเสริมพัฒนาการของศิลปะร่วมสมัยในด้านที่สัมพันธ์กับผลงาน และ เปิดประเด็นการวิจารณ์ผลงานศิลปะ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญกลไกหนึ่งที่ย้อนกลับมาสู่การสร้างงาน ของศิลปินและเปิดเชื่อมศิลปะกับสาธารณชน

3.1 พัฒนาการทางเทคนิค

จากการพิจารณาถึงกระบวนการในศิลปะ ข้าพเจ้าแบ่งส่วนประกอบหลักที่สำคัญใน กระบวนการทำงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันกับกระบวนการทางเทคนิค หรืออาจสามารถทำให้ จำแนกเป็นเทคนิคเฉพาะหรือหลายเทคนิครวมกัน กระบวนการทางทัศนศิลป์ หมายถึง กระบวนการ ถ่ายทอดรูปลักษณะจากเทคนิควิธีการที่กระทำลงบนวัสดุที่รองรับ ซึ่งมีวิธีการแตกต่างกันออกไป ในแต่ละเทคนิค เทคนิคทางทัศนศิลป์ คือ

เทคนิค หมายถึง โครงสร้างของวัสดุฝีมือการใช้วัสดุ ความคงทน และความเหมาะสมกับ เจตนาของการแสดงออก เป็นการรู้จักเลือกใช้วัสดุที่สอดคล้องไปกับแนวคิดในการถ่ายทอดของ ศิลปินแต่ละคน วัสดุคือตัวแปรอันสำคัญที่ศิลปินจะเป็นผู้พิจารณาเลือกใช้ ถึงแม้จะเป็นวัสดุเดียวกัน แต่การถ่ายทอดทางรูปแบบให้ปรากฏขึ้นมาก็แตกต่างกันไป จุดมุ่งหมายหรือแนวความคิดที่อยู่ เบื้องหลังศิลปิน จึงเป็นตัวกำหนดรูปลักษณะว่าควรจะเป็นแบบใด ความคงทนของวัสดุเป็นความจำเป็น อีกประการหนึ่ง ผู้สร้างสรรค์ต้องพิจารณาก่อนจะนำมาใช้ถ่ายทอด เพราะจะทำให้ผลงานชิ้นนั้นมี อายุยาวนาน การประกอบกันของวัสดุต่างๆ ในการทำงานแต่ละชิ้นด้วยความพิถีพิถัน ด้วยเครื่องมือ ที่เหมาะสมมีความแข็งแรงจึงมีความจำเป็น การเลือกใช้วัสดุที่ไม่เหมาะสมและขาดความคงทน ย่อมจะมีผลกระทบต่อการแสดงออกทางทัศนธาตุหรือทางความคิดในชิ้นทำยสุด ดังนั้นการเลือกใช้ วัสดุที่เหมาะสมผู้สร้างสรรคงานควรเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคต่างๆด้วย”(สุชาติ เถาทอง, 2536:24)

วัสดุต่างๆที่รองรับรูปลักษณะจากการเกิดเป็นผลปรากฏและเป็นชิ้นผลงาน สำหรับข้าพเจ้า แล้วถือว่าเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดรูปทรงที่ซ้ำๆกันขึ้น ผลงานชุดปลาของวิสาข์ ได้สร้างรูปทรง ของรายละเอียดขึ้นจากส่วนประกอบที่ทำให้เกิดรูปทรงที่ซ้ำกัน ได้สร้างภาพของรายละเอียดขึ้น จากส่วนประกอบสามประการดังกล่าว คือ ไม้แกะสลักรูปทรงปลา กระบวนการเชื่อมโยงวัสดุ

รายละเอียดลงบนวัสดุและไม้รูปปลาและชิ้นตอนสุดท้ายในการเชื่อมโยงรูปทรงปลาที่หลากหลาย เข้าไว้ด้วยกันเป็นกลุ่มก้อนของการติดตั้งผลงานทั้งหมด นอกจากนี้ผลพลอยได้จากการติดตั้ง ผลงานอีกประการ คือ การวางตำแหน่งของแสงสว่างลงบนวัสดุ ที่สามารถสะท้อนแสงแสดงถึงความระยิบระยับของตัววัสดุ

3.2 รูปแบบการนำเสนอผลงาน

ดังที่ได้กล่าวมาในตอนต้นกระบวนการสร้างงานศิลปะของข้าพเจ้านั้นมีพื้นฐานจากกระบวนการของการเรียงร้อยวัสดุไว้อยู่ภายในรูปทรงปลา ทางด้านรูปแบบการนำเสนอของข้าพเจ้า ก็เช่นกัน ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับ การพินิจความหมายของพื้นที่ภายในรูปทรงที่ใช้ การจินตนาการ ในความคิดของข้าพเจ้านั้นรูปทรงต่างๆรอบตัวทุกรูปทรงล้วนเกิดจากการประกอบกัน ของระนาบ การเพิ่มรายละเอียดไว้อยู่ภายในรูปทรง

การเกิดขึ้นของรูปทรงในผลงานของข้าพเจ้านั้น เกิดจากการนำแผ่นไม้แกะสลักรูปปลา ที่มีรายละเอียดที่คล้ายคลึงมีความเหมือนหรือซ้ำกันในหลายชุด รูปทรงปลาที่ถูกสร้างจำนวนมาก ที่ถูกนำมาประกอบกันจนเกิดเป็นมวล กลุ่มก้อนการรวมกลุ่มกัน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า พื้นที่ว่างจริงของห้องนั้น ได้ถูกกำหนดขอบเขตขึ้นมาใหม่โดยพื้นที่ทางรายละเอียดในการจัดการ ของข้าพเจ้าในกรอบรูปปลาที่มีขนาดแตกต่างกัน ซ้ำเป็นจำนวนมาก การซ้ำกันของรูปทรงซึ่งเกิด จากการกำหนดขอบเขต รูปทรงปลาที่บรรจุไปด้วยรายละเอียดอยู่ในจำนวนมาก เปิดให้ผู้ชม เข้าร่วมในรูปแบบของศิลปะสองมิติ

ผลงานสร้างสรรค์รูปปลาทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ใน “ปลาของวิสาข์” (Wisa's fish) เป็นเรื่องของปลาที่มีความเฉพาะตัวตามอย่างผู้ลงมือสร้างสรรค์ผลงาน คือ มีความเฉพาะในเรื่องของรูปแบบ ปลาที่นำเสนอเผยแพร่ออกมาเป็นผลงานทางศิลปะและมีการคิดค้นเทคนิค วิธีการ การเลือกสรรวัสดุที่ นำมาใช้ประกอบกันเป็นผลงานในชุดนี้ ด้วยเหตุนี้เองผลงานวิธานิพนธ์ชุดนี้จึงมีความเป็น “ปลาของวิสาข์” ซึ่งคงความเป็นที่มาจากผู้สร้างนั่นเอง

การนำเสนอ ข้าพเจ้าแบ่งกลุ่มปลาออกเป็น 3 ขนาดดังนี้

1. ปลาขนาดใหญ่ รูปทรงปลาขนาดใหญ่ที่แสดงลักษณะท่าทางการแหวกว่ายหรือ การดำรงชีวิตตามธรรมชาติ ข้าพเจ้าต้องการแสดงออกถึงลักษณะความเป็นอยู่ของปลาขนาดใหญ่ ซึ่งจะมีความเป็นอยู่แตกต่างจากปลาขนาดกลางหรือปลาขนาดเล็กปลาขนาดใหญ่จะมีการกระโดด ขึ้นเหนือน้ำ การหายใจเหนือพื้นน้ำและมักจะอยู่กันเป็นคู่หรือครอบครัว มักจะไม่อยู่กันเป็นฝูง เหมือน ปลาขนาดกลางหรือปลาขนาดเล็ก ปลาขนาดใหญ่นั้นจะมีลำตัวใหญ่และมีความยาวที่แตกต่างกัน ถึงอย่างไรก็ยังคงอาศัยอยู่ร่วมกันกับปลาชนิดอื่นได้โดยมีการพึ่งพาอาศัยกัน

ข้าพเจ้าได้จัดวางปลาขนาดใหญ่ ให้มีการทับซ้อนกันด้วยรูปทรงไม้แกะสลักที่มีขนาดใกล้เคียงกันเพื่อสร้างการซ้ำของรูปทรงที่คล้ายคลึงกัน สื่อถึง การอยู่เป็นคู่ การอยู่แบบครอบครัว และใช้วัสดุที่อยู่ภายในให้มีลักษณะใกล้เคียงกัน ปลาขนาดใหญ่ยังมีหลากหลายชนิดแตกต่างกันแต่ภายในผลงานชุด ปลาของวิสาข์ นี้ข้าพเจ้าเลือกใช้วัสดุที่มีความใกล้เคียงกันเป็นหลัก เพื่อความเป็นเอกภาพของภาพรวมภายในผลงานที่แสดงถึง การประดิษฐ์ประคอบด้านหัตถกรรม และการเขียนสีลงบนตัวปลาแต่ละตัวด้วยสีขาว เพื่อสร้างความสว่างเป็นพื้นหลัง สร้างความชัดเจนที่สามารถจะบรรยายละเอียดไว้ภายใน ทำให้วัสดุที่มีสีสันต่างๆ เช่น ลูกปัด ดิน ฟ้า กระดาษ นั้น มีความชัดเจนของสีสันมากขึ้น

2. ฟุ้งปลาขนาดกลาง ข้าพเจ้าสร้างรูปทรงปลาแกะไม้ขนาดกลางขึ้นหลากหลายกลุ่มด้วยกัน ซึ่งมีลักษณะการนำเสนอสองมิติ ปลาขนาดกลางกลุ่มต่างๆ จะถูกกำหนดด้วยสีพื้นเบื้องต้นหลังการแกะไม้ด้วยการทาสีไว้ภายในตัวปลาและทำการเคลือบมันวัสดุทั้งหมดเพื่อกันความชื้นและรักษาชิ้นงานไว้เพื่อความสวยงาม กลุ่มฟุ้งปลาขนาดกลางแต่ละฟุ้งจะถูกจัดวางติดตั้งให้ว่ายอยู่ร่วมกันและปะปนกับฟุ้งปลาขนาดใหญ่และขนาดเล็กด้วย ตามข้อมูลทางธรรมชาติที่ข้าพเจ้าได้ศึกษามา ปลาขนาดกลางนั้นเป็นหมู่ปลาชนิดเดียวกันที่ยังคงว่ายตามกันไปเป็นฝูง

จากวัสดุสำเร็จรูปที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ จึงถูกจำกัดไว้อยู่ภายในรูปทรงปลาแต่ละชนิดแตกต่างกัน ฟุ้งปลาขนาดกลางจะมีการเลือกสีที่ใช้ทารูปทรงในเบื้องต้นให้เป็นสีเดียวกันทั้งหมด จนกระทั่งมาถึงขั้นตอนของการบรรจุวัสดุที่สร้างรายละเอียด เพื่อความสวยงามไว้อยู่ภายในจะมีการเลือกใช้วัสดุในรูปแบบเดียวกันทั้งหมดภาพที่ปรากฏเมื่อมองผลงานสองมิติจากระยะไกล จึงจะเห็นได้ว่า ฟุ้งปลาแต่ละกลุ่มจะมีความคล้ายคลึงกัน ความคล้ายคลึงกันนี้เองที่สร้างความเป็นกลุ่มฟุ้งให้แก่ฟุ้งปลาขนาดกลาง

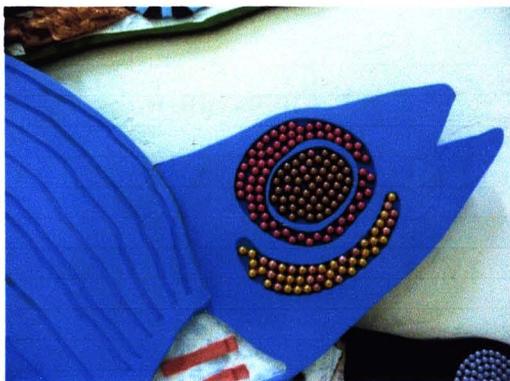
3. ฟุ้งปลาขนาดเล็ก ฟุ้งปลาขนาดเล็กเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความสมบูรณ์แก่ภาพรวมของผลงานในชุด “ปลาของวิสาข์” วิธีการติดตั้งฟุ้งปลาขนาดเล็กนั้น ข้าพเจ้าจะแทรกไว้ในส่วนต่างๆของพื้นที่บนผนังที่มีพื้นที่ว่าง สร้างความสมบูรณ์ให้กับผลงานโดยรวม

วิธีการสร้างสรรค์การประดิษฐ์ฟุ้งปลาขนาดเล็ก ต้องใช้ความละเอียดอ่อนและประณีตเป็นพิเศษ เนื่องจากปลาขนาดเล็กนี้ จะมีพื้นที่ว่างอยู่ในน้อยมาก การบรรจุวัสดุสำเร็จรูปไว้ภายในรูปทรงปลาขนาดเล็กนั้น จึงต้องทำอย่างละเอียดและใช้วัสดุขนาดเล็กในการบรรจุในรูปทรงปลาแกะไม้และยังคงใช้สีสันที่สามารถแบ่งแยกกลุ่มฟุ้งปลาขนาดเล็กได้ด้วย เพราะเมื่อนำมาจัดวางติดตั้งบนผนังแล้วนั้น การว่ายของปลาในแต่ละฟุ้งจะต้องมีความเชื่อมโยงกันเสมอ เนื่องจากข้าพเจ้านั้นยังคงเนื้อหาเรื่องราวที่มาจากข้อมูลจริงในบางส่วน แต่ได้ใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์เพื่อสร้างโลกแห่งความฝัน โลกแห่งจินตนาการของตนเองให้กับผลงานชุดนี้

ภาพแสดงผลงานปลาขนาดใหญ่
(ภาพประกอบที่ 102 -111)

ภาพประกอบที่ : 102

ภาพประกอบที่ : 103

ภาพประกอบที่ : 104

ภาพประกอบที่ : 105

ภาพประกอบที่ : 106

ภาพประกอบที่ : 107

ภาพประกอบที่ :108

ภาพประกอบที่ :109

ภาพประกอบที่ :110

ภาพประกอบที่ :111

ภาพประกอบที่ 102 - 111 : ภาพแสดงผลงานปลาขนาดใหญ่

ภาพแสดงผลงานปลาขนาดกลาง
(ภาพประกอบที่ 112 -119)

ภาพประกอบที่ :112

ภาพประกอบที่ :113

ภาพประกอบที่ : 114

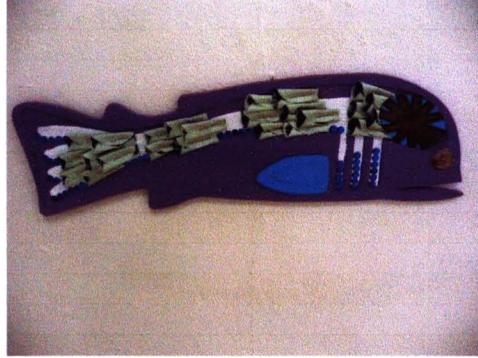
ภาพประกอบที่ : 115

ภาพประกอบที่ :116

ภาพประกอบที่ : 117

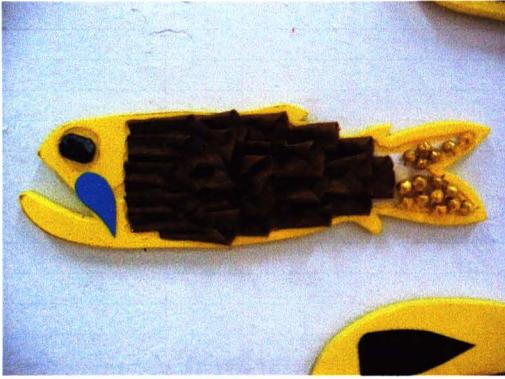
ภาพประกอบที่ : 118

ภาพประกอบที่ :119

ภาพประกอบที่ 112 - 119 : ภาพแสดงผลงานปลายขนาดกลาง

ภาพแสดงผลงานปลาขนาดเล็ก
(ภาพประกอบที่ 120 - 130)

ภาพประกอบที่ : 120

ภาพประกอบที่ : 121

ภาพประกอบที่ : 122

ภาพประกอบที่ : 123

ภาพประกอบที่ : 124

ภาพประกอบที่ : 125

ภาพประกอบที่ : 126

ภาพประกอบที่ : 127

ภาพประกอบที่ : 128

ภาพประกอบที่ : 129

ภาพประกอบที่ :130

ภาพประกอบที่ 120 - 130 : ภาพแสดงปลาขนาดเล็ก

3.3 สัญลักษณ์และการแทนค่าความหมาย

นอกเหนือจากการสร้างรูปทรงปลาให้มีลักษณะของความแวววาวของเกล็ดปลา การแหวกว่าย การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติแล้ว ข้าพเจ้ายังสร้างให้ปลาของข้าพเจ้ามีความหมายแฝงอยู่ด้วยปลาที่ประกอบกันขึ้นจากรูปทรงอิสระ (Free Form) ถูกสร้างให้เป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ สะท้อนวงจรชีวิตวัฏจักรที่มีอยู่ของทรัพยากรต่างๆในธรรมชาติ เฉกเช่น ชีวิตของสรรพสิ่งต่างๆที่ดำรงอยู่ในธรรมชาติด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นสัตว์หรือมนุษย์ แสดงถึงการบรรลุความอุดมสมบูรณ์ ความสมดุลและความมีพลังไว้อยู่ภายในผลงานรูปเกล็ดปลาหรือรายละเอียดต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรูปทรงปลา ซึ่งเป็นส่วนประกอบหลักของการสร้างลักษณะพื้นผิวในทุกกลุ่มผลงานของข้าพเจ้านั้น แทนค่าความหมายของความอุดมสมบูรณ์ ความเป็นชีวิต การดำรงอยู่เหมือนความมีชีวิตของสรรพสิ่งทั้งหลาย ซึ่งปลาในจินตนาการของข้าพเจ้า เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของการเติมเต็มที่สามารถแสดงถึง ความมีชีวิต ความเป็นความสวยงาม ความแวววาวของเกล็ดปลาที่สื่อถึงความมีชีวิตในวัฏจักรที่อุดมสมบูรณ์

ผลงานของข้าพเจ้านั้นใช้วัสดุไม้ที่นำมาตัดเป็นรูปทรงปลามีลักษณะสองมิติ และแกะสลักเป็นร่องลึกไว้อยู่ภายในไม้ไว้เพื่อบรรจุสิ่งของที่เป็นวัสดุต่างๆและสร้างเส้น จุด ความโค้งเว้าต่างๆด้วยการแกะไม้ จากนั้นลงสีพื้นตัวปลาด้วยสีรองพื้นด้วยสีขาว ทำการเคลือบสีให้เกิดความมันวาวไว้อย่างนอกรูปทรงทั้งหมดและเขียนสีไว้อยู่ภายในรูปทรงปลาประดิษฐ์ประคอบบรรจง ดัดวัสดุสำเร็จรูปต่างๆ เช่น ดิน ลูกบิด ผ้า ฯลฯ หรือวัสดุที่เกิดจากการประดิษฐ์เป็นเกล็ดปลา ครีบปลา เหงือกปลา ที่แสดงถึงการแทนค่าความหมายและสัญลักษณ์รายละเอียดในส่วน หัว ตัว และหาง ปลาส่วนต่างของปลาไว้อยู่ภายในรูปทรงปลา

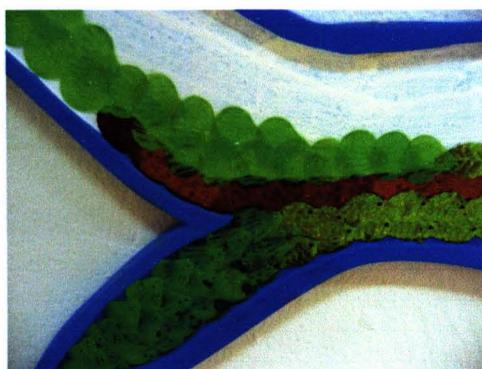
ภาพแสดงรายละเอียดส่วน หัว ตัว และหาง ปลา
(ภาพประกอบที่ 131 - 152)

ภาพประกอบที่ :131

ภาพประกอบที่ :132

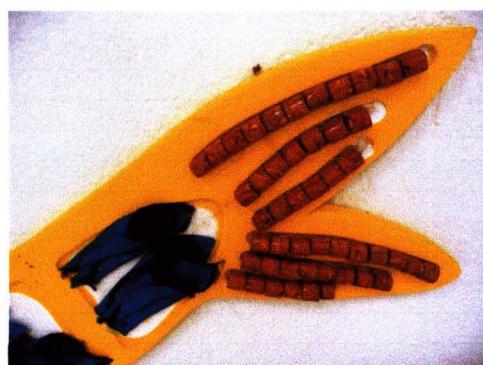
ภาพประกอบที่ :133

ภาพประกอบที่ :134

ภาพประกอบที่ :135

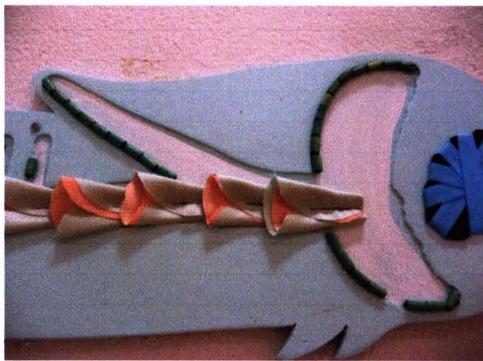
ภาพประกอบที่ :136

ภาพประกอบที่ :137

ภาพประกอบที่ :138

ภาพประกอบที่ :139

ภาพประกอบที่ :140

ภาพประกอบที่ :141

ภาพประกอบที่ :142

ภาพประกอบที่ :143

ภาพประกอบที่ :144

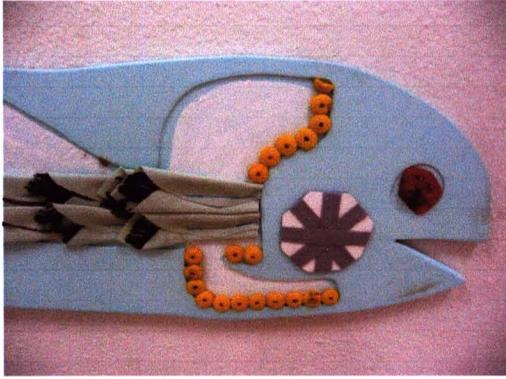
ภาพประกอบที่ :145

ภาพประกอบที่ :146

ภาพประกอบที่ :147

ภาพประกอบที่ :148

ภาพประกอบที่ :149

ภาพประกอบที่ :150

ภาพประกอบที่ : 151

ภาพประกอบที่ : 152

ภาพประกอบที่ 131 - 152 : ภาพแสดงรายละเอียดส่วน หัว ตัว และหาง ปลา